

**Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука**

Факультету дизайну

Кафедра Мистецтвознавства і мистецької освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У СЕРЕДНЬО-СПЕЦІАЛЬНИХ ТА ВИЩИХ
ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОГО ПРОФІЛЮ**

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень «Доктор філософії»
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	022 Дизайн
Спеціалізація	
Освітня програма	ОПП «Дизайн»
Статус дисципліни	обов'язкова, цикл професійної підготовки
Курс/Семестр	1 курс (I, II семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	120 (4 кредити)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції (32)
	Семінарські
	Практичні (8)
	Самостійна робота (80)
Форма підсумкового контролю	Диф. залік (I семестр), іспит (II семестр)
Викладач	Д.філ. (PhD) з дизайну, доцент кафедри графічного дизайну О.С. Гальчинська
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта – olga_galchinskaya@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne- navchannya
Дні занять	Згідно розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій

Опис навчальної дисципліни

<p>Анотація дисципліни</p>	<p>Зміст дисципліни. Перелік тем:</p> <p>Тема 1. Теоретична основа та еволюція розвитку інклюзивної освіти.</p> <p>Тема 2. Законодавча база інклюзивної освіти в Україні.</p> <p>Тема 3. Міжнародний досвід розвитку філософії інклюзивної освіти.</p> <p>Тема 4. Методологічні підходи в інклюзивній освіті.</p> <p>Тема 5. Особливості освітнього середовища закладу освіти.</p> <p>Тема 6. Підходи до імплементації інклюзивної освіти.</p> <p>Тема 7. Стратегія інклюзії: універсальний дизайн.</p> <p>Тема 8. Особливості впровадження інклюзивної освіти Український та міжнародний досвід.</p> <p>Ключові слова: педагогіка, інклюзивна освіта, концептуалізація освіти, законодавча база, безбар'єрне середовище.</p> <p>Роль та місце дисципліни у системі підготовки: формує у здобувачів компетентностей педагогічно-інклюзивної діяльності, що охоплюють: організацію інклюзивного освітнього середовища; включення осіб з особливими освітніми потребами в життя навчального закладу і суспільства; сприяння реалізації осіб з особливими освітніми потребами щодо рівного доступу до якісної освіти без стигми; розуміння особливостей інклюзивного навчання та реалізації його у практичній діяльності.</p>
<p>Мета та завдання дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта у середньо-спеціальних та вищих закладах України мистецького профілю» - формування у здобувачів компетентностей педагогічно-інклюзивної діяльності, що охоплюють: організацію інклюзивного освітнього середовища; включення осіб з особливими освітніми потребами в життя навчального закладу і суспільства; сприяння реалізації осіб з особливими освітніми потребами щодо рівного доступу до якісної освіти без стигми; розуміння особливостей інклюзивного навчання та реалізації його у практичній діяльності.</p> <p>Основні завдання навчальної дисципліни:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення здобувачів з різними формами і моделями організації інклюзивного навчання; ● підвищення рівня професійної компетентності здобувачів з психолого-педагогічних і методичних основ

організації інклюзивного освітнього простору та навчання осіб з особливими освітніми потребами;

- актуалізація знань студентів з питань спеціальної (корекційної) педагогіки та психології;
- формування навичок реалізовувати індивідуальний та диференційований підходи у освітньому процесі.

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- концепції й теорії розвитку інклюзивної освіти;
- термінологію, категорії, принципи, проблематику інклюзивної освіти;
- теорії, принципи, методи та поняття з різних предметних галузей для розв'язання завдань і проблем у галузі інклюзивної освіти;
- сучасний досвід та тенденції інклюзивної освіти;
- міжнародний контекст розвитку філософії інклюзивної освіти;
- законодавчу та інформаційну базу інклюзивної освіти в Україні;
- інноваційні методи і техніки інклюзивної освіти;
- методологічні підходи дослідження інклюзивної освіти.

Вміти:

- формувати системи теоретичних знань та практичних умінь, необхідних для організації інклюзивного освітнього процесу в закладі освіти;
- вміти ініціювати, ґрунтуючись на інноваційних технологіях у галузі освіти;
- розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти;
- формувати систему позитивних міжособистісних відносин, психологічного клімату та організаційної культури в освітній установі;
- організовувати навчально-пізнавальну діяльність з урахуванням індивідуальних особливостей осіб з особливими освітніми потребами;
- ефективно взаємодіяти з усіма учасниками освітнього процесу в інклюзивному закладі освіти;
- використовувати фахову нормативну, методичну, наукову інформацію для розвитку професійної та освітньої діяльності інклюзивного закладу освіти.

Передумови вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Інклюзивна освіта у середньо-спеціальних та вищих закладах України мистецького профілю» є певний обсяг знань з таких дисциплін як «Історія дизайну», «Теорія та практика дизайну», «Актуальні проблеми спеціалізованого дизайну», «Комплексне дизайн-проекування», «Методика та методологія науково-дослідної роботи з мистецтвознавства та дизайну».
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні науково теоретичні задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних методологій, теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері дизайну на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Фахові компетенції спеціальності (СК)	СК. 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері дизайну та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з дизайну та суміжних галузей. СК. 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері дизайну, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК. 4. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в сфері дизайну та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації. СК. 6. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

Структура навчальної дисципліни:

Назва модулів і тем	Кількість годин
---------------------	-----------------

	усього	лек	сем	практ	срс
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні основи інклюзивної освіти					
Тема 1. Теоретична основа та еволюція розвитку інклюзивної освіти.	14	4			10
Тема 2. Законодавча база інклюзивної освіти в Україні.	14	4			10
Тема 3. Міжнародний досвід розвитку філософії інклюзивної освіти.	16	4		2	10
Тема 4. Методологічні підходи в інклюзивній освіті.	16	4		2	10
Разом за змістовим модулем 1	60	16		4	40
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Реалізація інклюзивного освітнього середовища					
Тема 5. Особливості освітнього середовища закладу освіти.	14	4			10
Тема 6. Підходи до імплементації інклюзивної освіти.	14	4			10
Тема 7. Стратегія інклюзії: універсальний дизайн.	16	4		2	10
Тема 8. Особливості впровадження інклюзивної освіти Український та міжнародний досвід.	16	4		2	10
Разом за змістовим модулем 2	60	16		4	40
Усього годин	120	32		8	80

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Сидорів Л.М. Навчальний курикулум з інклюзивної освіти: Теорія та методика інклюзивного навчання. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г.М. 2020. 235 с. URL: <http://inclusion.org.ua/wp-content/uploads/2020/08/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BB%D1%8C-1-3.pdf>
2. Литвин І.М., Басик В.В., Гавриленко Т.Л., Галушко М.І. Розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами: навч.-метод. посіб. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2020. 80 с.

3. Порошенко М.А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник.- Київ : ТОВ "Агенство " Україна", 2019. – 300 с.
4. Бондар Т. І. Інклюзивна освіта: теорія і практика: навчально-методичний посібник для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ступеня доктор філософії за спеціальністю 011 Освітні педагогічні науки (денної та заочної форми навчання) / Т. І. Бондар. – Мукачево: МДУ, 2021. 88 с. http://dspace.s.msu.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8055/3/inclusive_%20education_theory%20and%20practice_a_%20textbook
5. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики». Київ : ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
6. Чайка М. С., Усатенко Г. В., Кривоногова О. В. Теорія та практика використання альтернативної комунікації для осіб з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. Київ : ФОП Усатенко Г. В., 2021. 80 с.
7. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивноресурсних центрів: навчально-методичний посібник / За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ : 2018. 252 с.
8. Садова І. І. Інклюзія у закладах загальної середньої освіти України: тенденції розвитку : монографія. Дрогобич : Посвіт, 2020. 448 с.
9. Удич З. І. Основи інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник; ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль: Прінт-Офіс, 2015. 380 с.
10. Удич З.І. Основи інклюзивної освіти: методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Тернопіль: КІМ «ПРІНТ-ОФІС», 2015. 134 с.
11. Бондар Т. І. Інклюзивна освіта у США та Канаді: тенденції розвитку: монографія. Черкаси: Видавець Третяков О. М., 2018. 511 с.
12. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів). Факультативний Протокол до Конвенції від 13.12.2006. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
13. Концепція розвитку інклюзивної освіти // Наказ МОН України від 01.10.2010 р. № 912 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://firstedu.org.ua/index.php>

Додаткові:

1. Бондар Т. І., Варава О. Б. Інклюзивна освіта у США: філософське підґрунтя. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб.наук.праць молодих вчених.Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка. Дрогобич, 2020. Вип. 31.Том 3. С. 54–62.

2. Bondar T., Telychko N., Tovkanets H., Shcherban T., Kobal V. Trends in Higher Education in EU Countries and non-EU Countries Comparative Analysis. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2020. Vol.12, Issue 1. (Suppl.1). P. 77–92.
3. Будник О. Педагогічний супровід інклюзивної освіти: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М. , 2019 р. 232 с.
4. Бондар Т. І. Готовність учителя початкової школи до діяльності в умовах інклюзивної освіти. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології [Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка], 2020, № 3–4 (97–98) С. 207–218.
5. Кузьмінський А. І., Бондар Т. І. Інклюзивна освіта в Україні: нормативно-правові акти. У 3 ч. Ч. 1. Черкаси: Видавець Вовчок О. Ю. 2017. 302 с. 16.
6. Кузьмінський А. І., Бондар Т. І. Інклюзивна освіта в Україні: нормативно-правові акти. У 3 ч. Ч. 2. Черкаси: Видавець Вовчок О. Ю. 2017. 302 с. 17.
7. Кузьмінський А. І., Бондар Т. І. Інклюзивна освіта в Україні: нормативно-правові акти. У 3 ч. Ч. 3. Черкаси: Видавець Вовчок О. Ю. 2017. 312 с.

Інтернет ресурси

1. <https://inclusiveeducation.ca/>
2. <https://inclusion.com/inclusive-education/>
3. <https://www.unicef.org/education/inclusive-education>
4. <https://education-inclusive.ch/>
5. <https://www.ela-bg.eu/en>
6. [Calaméo - Порошенко М.А Навчальний посібник Інклюзивна освіта. \(calameo.com\)](http://calameo.com)
7. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
8. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: www.dnppb.gov.ua/
9. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи інклюзивної освіти	15-19.01.2024 р.	Поточний контроль, підсумковий контроль	100

Змістовий модуль 2. Реалізація інклюзивного освітнього середовища	16-20.09.2024 р.	Поточний контроль, підсумковий контроль	100
--	---------------------	--	-----

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Adobe Photoshop, Microsoft Word, Adobe Illustrator та інші.
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або
--	--

	може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи студентів повинні бути завантажені на кафедральний Гугл диск. Відсутність виконаних практичних завдань із дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перекладання	Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни «Інклюзивна освіта у середньо-спеціальних та вищих закладах України мистецького профілю» розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (olga_galchinskaya@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІД); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетенностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни
(<https://kdidpamid.edu.ua/academy/navchannya/dystanczijne-navchannya/>)

Розробник силябусу
Навчальної дисципліни

Ольга ГАЛЬЧИНСЬКА

Гарант освітньої програми

Юрій КОВАЛЬОВ

Завідувач кафедри

Силябус затверджено
на засіданні кафедри Мистецтвознавства

і мистецької освіти від 26 серпня 2025 р., протокол №1